

1733, 9. ^a - 18

PRO-CANCELLARIVS
IOAN. CHRISITANVS
KOENIGK,
IVR. VTRIVSQUE DOCTOR, ET FAC.
IVR. LIPS. ASSESSOR,
SOLENNIA
DOCTORALIA
NOBILISSIMI ET CONSVLTISSIMI
HEINRICI CHRISTIANI *Sacke,*
LIPSIENSIS,
DIE XXVI. MART. MDCCCXXIII.
CELEBRANDA
INDICIT.

*de foeminis, in quibusdam, melioris proe
masculis conditionis.*

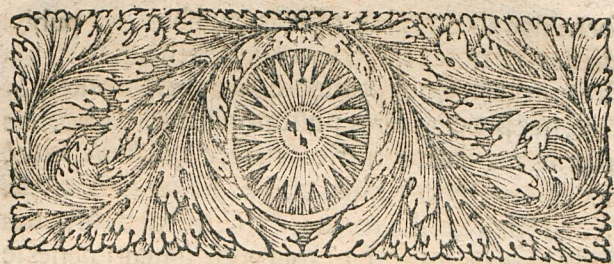

PRO-CANCELLARIUS
JOHANN CHRISTIANUS
KÖNIG
V. VTRIVSQUE DOCTOR ET FAC.
V. LIT. A. S. S. E. S. S. O. R.
SOLINA
DOCTORALIA
NOBILISSIMI ET CONSULTISSIMI
HENRICI CHRISTIANI
LIEBENIS
DIE XXVI MARTII MDCCLXIII
GREGORIO
IN B. C. P.

A. Ω.

DUrum equidem esse videtur effatum Icti PAPINIANI in *l. 9. ff. de stat. homin.* qui ait: In multis iuris nostri articulis deterior est conditio foeminarum, quam masculorum. Hinc de Platone, quem Callistratus in *l. 2. ff. de mundin.* Virum summae prudentiae et authoritatis apud Graecos laudat, eum inter alia naturae beneficia et hoc, quod non foemina, sed mas natus fuerit, plurimi fecisse, atque ea propter maximas naturae gratias egisse, relatum accepimus. Causam si inquiramus, nullam aliam reddi posse credimus, quam, qua sexum foemineum magna imbecillitate et infirmitate iudicii laborare, multisque captionibus esse expositum asseritur, *l. 2. §. 2. ff. ad Sc. Vellei.* Quare iuxta *l. 2. ff. de R. I.*

A 2 foemi

foeminae ab omnibus officiis ciuilibus, vel publicis, sunt remotae et ideo nec Iudices esse, nec Magistratum gerere, nec postulare, nec pro alio intervenire, nec procuratores possunt existere. Imo, nec ulterius regulariter tutrices fieri, *l. 18. ff. de tutel.* nec liberos in potestate habere, *§. 10. I. de adopt.* nec adoptare, vel arrogare, *l. 5. C. eod.* nec cum masculis heredes institutae tabulas testamenti penes se asseruare, *l. 6. ff. de fid. instrum.* nec liberis suis pupillariter substituere, *l. 2. in pr. ff. de vulg. et pupill. substit.* nec in testamentis solennibus testes esse, *§. 6. I. de testam. ordin.* nec in fideicommissis familiae, *arg. l. 195. §. 5. ff. de V. S.* nec in feudis succedere queunt, *2. Feud. 36.* et quae sunt reliqua. Vt autem res ita sese habeat, certum tamen est, quod in quibusdam melioris etiam, praefemulis sint conditionis. Ita constat, quod foeminae ex intercessione sua pro aliis propter Sctum Velleianum et auth. si qua mulier, *C. ad Sct. Vellei.* non teneantur, *l. 2. §. 1. ff. eod.* it. in causis pecuniariis carceri mancipari nequeant, *auth. hodie C. de custod. reor.* in illis, et imprimis in virginibus cicatricum ratio habeatur, *§. 9. I. de iniur.* facilius veniam aetatis impetrent, *l. 2. §. 1. C. de his, qui ven. aetat.* mater liberos dotare non obligetur, *l. 14. C. de iur. dot.* et, quod praecipuum ferme reputatur, uxores et viduae tacita hypotheca cum priuilegio praelationis,

nis, respectu dotis, eiusque augmenti, non amplius extant, in concursu creditorum gaudeant, et quidem de iure ciuili in tantum, vt etiam omnibus simplicibus hypothecariis anterioribus, siue hypothecae sint expressae, siue tacitae, praeferantur, *l. 12. C. qui potiores in pign.* Quod priuilegium non amittunt, licet scientes obaeratis uiris nupserint, *l. 24. ff. solut. matrim. ibique BARTH. n. 22. BRUNNEM. Cent. 1. Dec. 3. n. 5. STRAUCH. Diff. Jur. Inst. 3. tb. 19.* cum quo etiam consentit *ius Sax. Elect.* in decisione nouissima 6. *Vid. PHILIPPI ad hanc Decif. Obs. 3. n. 8. seqq. Iung. HORN. Resp. classe 13. Sent. 2. MARTINI ad tit. 43. Ord. Proc. El. Sax. §. 1. n. 186. seqq.* vel statuto, quale Goerlitzii in Lusatia superiore, vt et Vratislaviae viget, cautum sit, vt nomina pupillorum, vel ciuitatum omnibus creditoribus, quamuis iure praelationis cum hypotheca expressa vel tacita fruantur, anteponi debeant, cum eiusmodi statutum a dispositione iuris communis exorbitet, adeoque strictae sit interpretationis, de quo pluribus egit *CARPZOVIVS part. 2. Dec. 103.* Hoc, quod de priuilegio uxoribus circa praelationem dotis et eius augmenti ex iure ciuili diximus, nonnullam restrictionem quoad ius Saxonicum Electorale patitur, siquidem hoc retinuit quidem uxoribus ius praelationis, sed ratione hypothecarum aliud obseruari praecepit,

dum illae tantum iis creditoribus, qui expressam hypothecam anteriorem non habent, praefertur, *Ord. Proc. El. Sax. vet. tit. 43. §. 1.* Vtrum autem hoc priuilegium ad omnes omnino uxores et viduas, Christianas pariter, ac alias, quae fidem Christianorum non amplectuntur, pertineat, non immerito quaeritur? De uxore Iudaea casum in Facultate nostra ante annum habuimus, ubi Amfel Beyfus, Iudaeus, Francofurti ad Moenum bonis lapsus, concursum creditorum excitauerat, cuius vxor, Golda, dotem repetens, coeteris creditoribus, hypothecam expressam anteriorem habentibus, anteferri praetendebat. Huius quaestionis decisio ex enodatione alius praecudicialis: an Iudaei iurium ciuiliu[m] sint capaces? dependet. Sane; postquam Politia Mosaica, euerso Iudaeorum regno, desiit, et populus iste, per totum terrarum orbem nunc dispersus, ante oculos nostros versatur, certum euadit, quod Iudaei in causis ciuilibus eo iure, quod illis in locis, ubi morantur, obtinet, viuere, et omnes suas actiones, solenni more, iudicia Christianorum ad eundo, legibus Prouincialibus et Romanis conferre, atque excipere debeant, *L. 8. et 15. C. de Iudaeis et Coelic.* Quando enim semel in Republica sunt recepti, censentur de populo et corpore ciuitatis esse, adeo vt ex consuetudine et stylo Camerae Imperialis pro ciuib[us] Romanis habe-

habeantur, *MYNSING. cent. 5. Obs. 6.* non obstante, quod in quibusdam Imperatorum Rescriptis servi Camerae Imperialis, *Cammer-Knechte*, vocentur, cum hoc non secundum proprietatem vocabuli, sed in relatione seuerioris subiectionis, et quod in expeditionibus bellicis, aliisque Imperii necessitatibus pecuniam colligere, et Imperatoris Camerae inferre ipsos oporteat, fieri contingat, *ZIEGLER. de Iurib. Iudaeor. cap. 2. §. 1.* Grauius autem obstare videtur *l. 1. C. de haeret. et Manich.* ubi in genere dicitur, quod priuilegia, contemplatione religionis indulta, catholicae tantum legis obseruatoribus prodesse debeant. *Et in Nov. 109. cap. 7.* et ex ea desumpta *auth.* item priuilegium dotis, quo mulier creditoribus, tempore prioribus, anteponitur, nec non de tacitis hypothecis, et alia omnia, mulieribus a lege data, claudi debere his, quae catholicam non participant communionem. Quae itaque de haereticis sunt statuta, multo magis de Iudaeis, omnibus haereticis peioribus, intelligenda veniunt, *MARQV. DE SVSANNIS in Tr. de Iudaeis, p. 1. c. 2.* *IO. KIZEL. in Disc. de Regali habendor. Iudaeor. n. 6.* Verum enim vero, quod in his textibus disponitur, spectat solum ad haereticos, qui ab orthodoxa fide, semel agnita, rursus desciuerunt, et pertinacia sua ad illam redire nolunt, non autem ad Iudaeos, qui csu hostes Christianorum,

tum, nunquam membra Ecclesiae verae fuerunt, sed cum Saracenis infideles audiunt. Cumque in toto iure eiusmodi leges de Iudaeis sancitae non reperiantur, nec nostrum erit, sine lege loqui, multominus placita de haereticis, praesertim in odiosis et poenalibus extendere, CARD. DE LUCA de dote, *Disc. 132. NEGVSANT. de pignorib. et hypothec. p. 2. m. 4. n. 69.* WISSENB. in *Cod. tit. de Iudaeis et coelic.* ZIEGL. de iur. *Iud. cap. 5. §. 18.* Atque hanc ob causam Collegium nostrum non dubitavit, antea nominatae uxori Iudaeae, idem ius, quo hac in re vxores vel viduae Christianae gaudent, attribuere, eamque in concursu mariti propter dotem illatam omnibus creditoribus hypothecas expressas anteriores habentibus praeferre. Tenor Sententiae M. Iunio anni praeterlapsi 1732. latae ita se habet: *Dasß Amfel Beyfusens Eheweib, Golbe, das denen Eheweibern ihres Heyrath Guths halber, sonst nach gemeinen Rechten zustehenden stillschweigenden Unterpfands und Vorzug-Rechts billig genießet.* Id quod etiam alibi obseruatum legimus. *Compareturs AM. STRYCKIUS in usu mod. ff. ad lib. 42. tit. 5. §. 5.* ubi Potentissimum Regem Borussiae et Electorem Brandeb. ad Regimen Halberstadiense d. 3. Iulii 1703. his verbis: *Es haben die Vorsteher der Judenschafft zu Halberstadt im Beyschlusse allerunterthänigst*
gebe

gebeten, wir wolten das in *l. 12. C. qui potior. in pign.*
dem weiblichen Geschlechte in genere verliehene pri-
uilegium dotis aus Landes-Fürstlicher Macht auch
auf die Juden-Weiber extendiren, und euch anbe-
fehlen in iudicando allemahl darauf zu sprechen.
Nun sehen wir nicht ab, warum denen verleiteten
Juden diejenigen beneficia, so denen Weibern de
iure zukommen, verweigert werden können, weil
dieselbe, so bald sie in Unser Geleit und Schuß ge-
nommen, sich aller der Rechten, so andere Unsere Un-
terthanen genießen, billig auch zu erfreuen haben
müssen, Wir wollen aber zuförderst deshalb eueren
Bericht und Gutachten vernehmen, und befehlen
euch in Gnaden, Uns selbiges mit dem förderlichsten
einzuschicken, rescripsisse, et deinde, facta relatio-
ne, quod priuilegium ex *l. 12. C. qui potior. in pign.*
etiam vxoribus Iudaeorum competere debeat, *d.*
22. Novembr. eod. au. clementissime declarasse, me-
morat. Plura qui de hac materia desiderat, illum
remittimus ad SENCKENBERGII Commenta-
tionem de iuribus ac priuilegiis dotium illatorum-
que in concursu creditorum, tum in genere, tum
in specie, quoad mulieres Iudaeas, Gießae anno
1729. editam. Nobis impraesentiarum haec suf-
ficient. Nunc ad id, quod muneris mei est, con-
vertor, cursum vitae a Candidato nostro, Viro
B. No.

Nobilissimo atque Consultissimo, Domino HEN-
RICO CHRISTIANO *Hacken*, laudabili-
ter transactae, more recepto, breuiter per textu-
rus. Natus iste est hic Lipsiae, quae ob Musarum
sedem et commerciorum frequentiam toti terra-
rum orbi haud est incognita, nunc autem ob Sere-
nissimi et Potentissimi Regis Poloniarum et Ele-
ctoris Saxoniae, Domini nostri, dum in viuis fuit,
Clementissimi, inopinatam mortem cum aliis
vel maxime contristata, atque in hanc lucem die
7. Iulii, anno 1702. Patre, HIOBO HEN-
RICO *Hacken*, Matre vero, ANNA CA-
THARINA HEYMIN editus. Horum Pa-
rentum indefessa cura fuit, vt statim a pueritia
praeceptis Christianae religionis, vt et artibus libe-
ralibus imbueretur. Quem in finem Praecepto-
ribus Scholae patriae ad D. Nicolai concreditus,
Rectorem LVDOVICVM CHRISTIA-
NVM CRELLIVM, SS. Theologiae Licen-
tium, et in Alma nostra Professore Publ. Ord.
Con-Rectorem, M. FRIDERICVM DRES-
LERVM, et Collegam Tertium, M. IOAN.
CHRISTOPHORVM ORTLOBIVM,
Viros in erudienda iuuentute praecellentes et felices,
manuuctores habuit: postmodum autem
Laubanam, Hexapolin, Lusatae superioris, se con-
tulit,

tulit, et sub Viris Clarissimis, M. GVM-
PRECHTO, Rectore, et M. BOETNE-
RO, Con-Rectore, elegantiores literas, Histo-
riam vniuersalem, Geographiam, Logicae et Rhe-
toricae rudimenta edoctus, Patriam dulcissimam
repetiit, et anno 1721. albo Academico insertus,
coepa studia vltius est profecutus, insuperque
linguam Gallicam et Italicam bene cognitam si-
bi reddidit. Mox doctrinam Philosophicam ex
ore ANDREAE RIDIGERI, Philosophiae
et Medicinae Doctoris, et AVGVSTI FRI-
DERICI MVLLERI, I.V. Doctoris et Pro-
fessoris Publ. Ord. summa industria hausit, eaque
sufficienter instructus, Iurisprudentiae se totum
consecrauit, et scholas partim publicas, partim
priuatas Virorum Excellentissimorum atque Con-
sultissimorum, LÜDERI MENCKENII,
GRIBNERI, RIVINI, RECHENBER-
GII, antea iam nominati MÜLLERI, BAV-
ERI, FREIESLEBII, PETERMANNI,
CONRADI, aliorumque sollicitè frequentauit,
hisque praeceuntibus, leges, quibus Germania uti-
tur, diligenter scrutari, et genuina Iuris priuati, Pu-
blici, Canonici et Feudalis principia in succum et
sanguinem conuertere curae cordique sibi habuit.
Nec in publicum prodire, et sub Praesidio supra
B 2 lau-

laudati CAROLI OTTONIS RĒCHENBERGII, Jcti, Codicis Professoris Publ. Ordin. supremæ Curiae Prouincialis et Facultatis Iuridicæ Assessoris, de Regulis Iuris priuati die 25. Septembr. 1723. in Petrino nostro disputando suam eruditionem demonstrare desiit. Cum autem simul caeterarum Facultatum tradita, quorum notitia Jctis vel maxime necessaria existit, ad discere animo sibi constitueret, Theologiae et Medicinæ tantum temporis, quantum licuit, tribuit, et honoris causa Praeceptorem Medicinæ, Dn. IOHANNEM ERNESTVM HEBENSTREIT; Phil. et Med. Doct. & P. P. Ord. nominare voluit. His absolutis, e re sua esse putauit, vt, antequam in forum prodiret, et causas Clicentum oraret, ex mandato Regio et Electorali examini, quod pro praxi audit, se subiiceret. Hinc exploratis a Facultate nostra an. 1725. eius viribus, acceptoque testimonio, autoritate Regia in Advocatorum numerum est receptus, et paulo post ab Amplissimo huius vrbs Senatu dignitate Notarii Publ. Cæs. ornatus. Ad vltiores autem honores, eosque Academicos supremos aspirans, adiit nuper nostrum Collegium, eique suum desiderium modeste exposuit. Admissus non tantum ad tentamen, sed etiam ad examen rigorosum, textis ex vtroque Iure propositos dextre enucleauit, suamque scientiam,

tiam, sibi acquisitam nobis satis approbavit. Quare etiam ad reliqua specimina, quae Candidati edere iubentur, viam ei aperuimus. Atque sic instanti die Lunae, qui est 23. Martii ab hora pomeridiana II. ad III. lectionem cursoriam *ad l. 10. ff. de seruit. praed. urban.* habebit, venturo autem die Iouis, 26. eiusd. mensis, Disputationem inauguralem, *de Separatione Patrimoniorum in Concurſu*, horis antemeridianis locoque consueto, absque Praefide tuebitur, quibus finitis solennis renunciatio suscipietur. Et postquam *Reuerendissimus et Serenissimus Princeps ac Dominus, Dominus HENRICVS, Dux Saxoniae, Juliae, Cliviae, Montium, Angriae et Westphaliae, Episcopatus Martisburgensis postulated Administrator, Landgrafius Thuringiae, Marchio Misniae et utriusque Lusatae, Comes Principalis Dignitatis Hennebergicus, Comes Marcae, Rauensbergae et Barbii, Dominus in Rauenstein, Academiae nostrae Cancellari*

*cellarius Eminentissimus ac perpetuus,
Dominus noster Clementissimus, Pro-*
Cancellarii munus, annexa substituendi facultate,
mihi gratiosissime demandavit, ideoque hac po-
testate gaudens, Viro Prae-Nobilissimo et Excel-
lentissimo, Domino FRIDERICO FRISIO,
Iur. Vtr. Doctore, Facultatis Iuridicae, quae Li-
psiae floret, Assessori, et supremae Curiae prouin-
cialis Aduocato Ordinario, Collegae meo hono-
ratissimo, has meas partes e Decreto Collegii, de-
fero, ab eoque maiorem in modum contendo, vt
eas in se suscipiat, et praedictum Candidatum,
HENRICVM CHRISTIANVM *Sachsen,*
praestito prius iuramento Iustitiae, in vtroque
Iure, Ciuili pariter ac Canonico, Licenciatum,
mox vero Doctorem creare, eique omnia iura
et priuilegia cum singulis immunitatibus, quae
Doctoribus nostris, extra tamen suffragia et Sessio-
nes in Facultate nostra, competunt, aut com-
petere possunt, indulgere haud abnuat. Quo
autem hic actus splendidior euadat, *Magnifi-*
cum Academiae Rectorem, Comites Illustrissimos,
Proceres vtriusque Reipublicae Amplissimos, nec

NON

non *Generosissimos et Nobilissimos Studiorum*
Cultores, ea, qua par est, obscrvantia et huma-
nitate inuito atque rogo, velint illum praesen-
tia sua honorifica condecorare, et firmiter sibi
persuadere, me nullam occasionem, qua offi-
cia et studia mea illis contestari valeam, esse
praetermissurum. P. P. Dominica,
quae dicitur Iudica, A. R. S.
M. DCC. XXXIII.

L I P S I A E,
EX OFFICINA LANGIL

non Gmterfines et Abbiffines Studiorum
Ceterae ea qua par est, et in omni et hinc
in hunc mundum hinc et hinc, et hinc hinc
in hunc mundum hinc et hinc, et hinc hinc
per hunc mundum hinc et hinc, et hinc hinc
et hinc hinc, et hinc hinc, et hinc hinc
praeferuntur. P. P. Dominica,
quae hinc hinc, A. R. S.
M. DCC. XXIII.

EX OFFICINA LANGER
LIPSIAE

Leipzig, Diss., 1733
(1)

W18

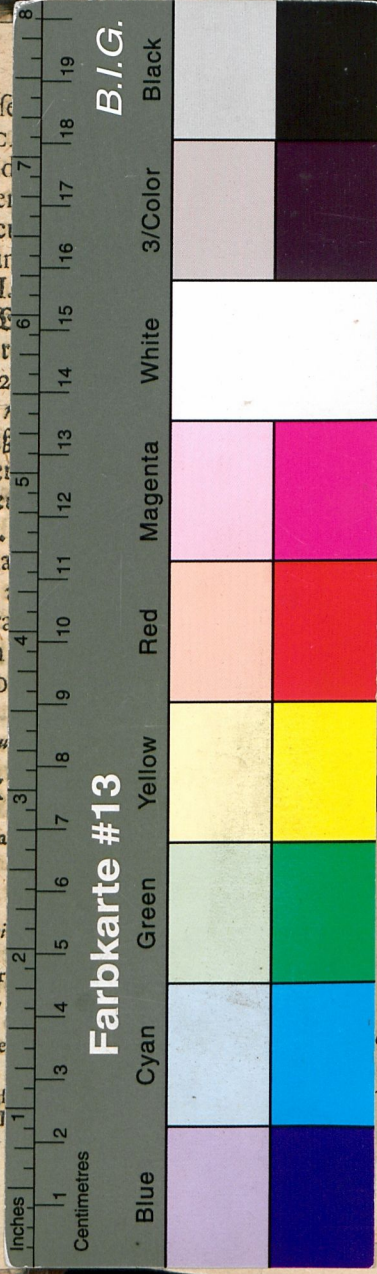
ULB Halle
004 757 866 3

1733, 9. ^a 18

CANCELLARIVS
N. CHRISITANVS
KOENIGK,
RIVSQUE DOCTOR, ET FAC.
IVR. LIPS. ASSESSOR,
SOLENNIA
DOCTORALIA
MISSIMI ET CONSVLTISSIMI
ICI CHRISTIANI *Sacke*,
LIPSIENSIS,
E XXVI. MART. MDCCXXXIII.
CELEBRANDA
INDICIT.

*is, in quibusdam, melioris prae
conditionis.*

